

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr.260 van 13 september 2023 over het ontwerp van koninklijk besluit tot administratieve vereenvoudiging en actualisering van diverse bepalingen van de codex over het welzijn op het werk (D265).

I. CONTEXT VAN HET VOOR ADVIES VOORGELEGD ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT

Het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit

Bij brief van 2 februari 2023, gericht aan de Voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot administratieve vereenvoudiging en actualisering van diverse bepalingen van de codex over het welzijn op het werk.

Dit ontwerp van koninklijk besluit (OKB) heeft tot doel verschillende bepalingen van de codex over het welzijn op het werk te actualiseren en op administratief vlak te vereenvoudigen.

Het voorziet verschillende actualisering, nl.:

1. het in overeenstemming brengen met de principes van de unieke gegevensinzameling (Only Once) ingevolge de wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkschakeling van elektronische en papieren formulieren.

Deze principes zijn de volgende:

- waarborgen dat de gegevens die reeds beschikbaar zijn in een authentieke bron niet opnieuw moeten worden meegedeeld aan een federale overheidsdienst ;
- bij de identificatie van natuurlijke personen gebruik maken van het Rijksregisternummer en bij de identificatie van rechtspersonen of ondernemingen gebruik maken van het ondernemingsnummer in de Kruispuntbank van ondernemingen;
- vermijden dat het model of formulier dat bij een procedure hoort in de bijlagen bij regelgeving wordt opgenomen, met als doel te voorkomen dat het proces van wijziging van het model of formulier onnodig gecompliceerd wordt;
- vermijden dat de documenten, gegevens en informatie die moeten verstrekt worden in het kader van een procedure, worden opgelijst in de tekst van de regelgeving zelf;
- vermijden van verklaringen op erewoord omdat deze als dusdanig geen juridische waarde hebben;
- gebruik maken van formuleringen die niet uitsluitend steunen op één techniek of technologie, met als doel te voorkomen dat bij elke nieuwe technologische ontwikkeling de regelgeving moet worden herzien;
- vermijden van dubbele exemplaren indien deze niet strikt noodzakelijk zijn;
- mogelijk maken van verzendingen zowel op papier als langs elektronische weg;
- komen tot een volledige gelijkschakeling tussen elektronische en papieren formulieren.

N.B. Het merendeel van de modellen en formulieren die zich in de bijlagen bij de codex over het welzijn op het werk bevinden werden reeds geïntegreerd in de website van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. Deze modellen en formulieren werden soms op de website van de FOD geactualiseerd, zonder in de codex geactualiseerd te zijn, waardoor ze niet meer overeenstemmen met deze zoals vermeld in de codex;

2. het actualiseren van referenties naar vroegere reglementeringen die werden gewijzigd of opgeheven;

3. het actualiseren van afkortingen, verouderde formuleringen en het opheffen van overgangsbepalingen die niet langer van toepassing zijn;
4. het verbeteren van foutieve referenties;
5. het harmoniseren van de Franstalige en Nederlandstalige teksten en van de structuur van gelijkaardige bepalingen.

Behandeling van het ontwerp van koninklijk besluit binnen de Hoge Raad en zijn organen

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 7 februari 2023 aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd en toegelicht (PBW/PPT – D265 – BE1734).

De adviesaanvraag bestaat uit de volgende documenten:

- het ontwerp van koninklijk besluit (OKB) ;
- een nota voor de Hoge Raad;
- het advies van 11 januari 2020 van de Dienst Administratieve Vereenvoudiging betreffende dit ontwerp van koninklijk besluit;
- het advies nr. 189/2022 van 9 september 2022 van de Gegevensbeschermingsautoriteit betreffende dit ontwerp van koninklijk besluit;
- de gecoördineerde versie van het ontwerp van koninklijk besluit;
- een overzichtstabel van de wijzigingen.

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau van 7 maart 2023 werd het OKB voorgesteld met behulp van een PowerPointpresentatie.

Tijdens deze vergadering werd beslist om een commissie ad hoc te organiseren. Deze commissie ad hoc heeft plaatsgevonden op 25 april 2023.

Vervolgens werd het ontwerp van koninklijk besluit besproken tijdens de vergaderingen van het uitvoerend bureau van 23 mei, 13 en 23 juni, 17 augustus en 13 september 2023.

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 17 augustus 2023 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk van 13 september 2023 (PBW/PPT – D265 – 859).

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd op 13 september 2023.

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP 13 SEPTEMBER 2023

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk brengt **een gunstig advies** uit over het ontwerp van koninklijk besluit tot administratieve vereenvoudiging en actualisering van diverse bepalingen van de codex over het welzijn op het werk, **onder voorbehoud van de volgende opmerkingen.**

Betreffende de modellen en formulieren, meer in het bijzonder het voorstel tot het opheffen van de desbetreffende bijlagen in de codex en het in de codex verwijzen naar modellen en formulieren op de website van de FOD WASO, evenals het nagaan van zinvolheid en inhoud ervan

De Hoge Raad is van mening dat een bepaald aantal modellen en formulieren het voorwerp dienen uit te maken van een kritisch onderzoek betreffende hun inhoud en hun zinvolheid.

Niettemin neemt de Hoge Raad er akte van dat:

- de aanpassingen van de formulieren en modellen het kader van het OKB overstijgen;
- Het merendeel van de formulieren en modellen reeds vermeld zijn op de website van de FOD.

In het kader van toekomstige discussies, houdt de Hoge Raad meerdere suggesties tot aanpassing van bepaalde modellen en formulieren achter de hand.

De Hoge Raad begrijpt dat het gepast is om de modellen en formulieren uit de codex te verwijderen en ze op de website van de FOD WASO te plaatsen.

Volgens het OKB zullen de modellen en formulieren door de administratie worden opgesteld en aangepast. In het OKB staat ook dat het advies van de Hoge Raad over deze kwestie zal worden ingewonnen.

De Hoge Raad vraagt zich echter af wie de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft over de inhoud van deze modellen en formulieren wanneer de Hoge Raad een verdeeld advies uitbrengt (wat in het verleden al eens het geval is geweest).

Als het over regelgeving gaat, behoort deze beslissingsbevoegdheid toe aan de Koning/Minister. De vraag is of dit altijd het geval zal zijn of dat de administratie zal beslissen.

De Hoge Raad stelt voor dat wanneer de sociale partners in de Hoge Raad een verdeeld advies geven over een voorstel om een formulier of model aan te passen, de administratie in overleg met de beleidscel de knoop moet doorhakken.

Dit principe moet expliciet worden vermeld in de codex, d.w.z. wanneer het model of formulier voor advies wordt voorgelegd aan de Hoge Raad, maar er discussie is (geen advies of verdeeld advies van de Hoge Raad), neemt de Koning/Minister de uiteindelijke beslissing.

Betreffende de vermeldingen inzake vaccinatie op het formulier voor de gezondheidsbeoordeling en schrapping van de “Inentings- of tuberculinetestkaart” (art. VII.1-63 van de codex)

De Hoge Raad merkt op dat artikel 116 van de OKB tot doel heeft om artikel VII.I-63 van de codex te vervangen door:

“Art. VII.1-63. De preventieadviseur-arbeidsarts vult op het formulier voor de gezondheidsbeoordeling in dat de werknemer voldaan heeft aan de verplichtingen voorgeschreven inzake de verplichte inenting en tuberculine-tests, met vermelding van de aard van de inenting en de geldigheidsduur ervan.”.

De Hoge Raad wijst erop dat de inenting een medisch persoonsgegeven is (art.I.4-86 van de codex) dat beschermd moet worden.

De werkgever kan niet worden geïnformeerd dat de werknemer een inenting heeft geweigerd, aangezien dit informatie is die de werkgever niet mag weten.

De Hoge Raad vraagt dat de formulering met betrekking tot vaccinaties en tuberculinetests die op het formulier voor de gezondheidsbeoordeling worden vermeld, wordt gewijzigd om rekening te houden met de regelgeving inzake de bescherming van de privacy.

Daarnaast merkt de Hoge Raad op dat artikel VII.1-63 zoals voorgesteld in het OKB de verplichting van de werkgever schrapt om de werknemer de laatste drie inentings- of tuberculinetestkaarten te geven wanneer hij de onderneming verlaat.

Naar de mening van de Hoge Raad is het bijzonder belangrijk dat werknemers weten welke inentingën ze hebben gekregen wanneer ze het bedrijf verlaten.

Er moet een gemakkelijke manier zijn voor werknemers om een overzicht te hebben van de inentingën die ze hebben gekregen. Deze informatiestroom moet blijven bestaan.

De Hoge Raad merkt op dat er databanken over inentingën bestaan. Deze zijn echter niet homogeen binnen het land en zijn niet altijd efficiënt of volledig (ze bevatten bijvoorbeeld geen vaccins voor reizen naar het buitenland of tuberculinetests).

Zo bestaat er Vaccinnet (<https://www.vaccinnet.be/Vaccinnet/welkom.do>).

“Vaccinnet is een bestel- en distributiesysteem voor vaccins die door de Vlaamse overheid ter beschikking gesteld worden aan artsen-vaccinatoren in het kader van haar programmatisch vaccinatiebeleid. Dit bestelsysteem is gekoppeld aan een registratiesysteem voor vaccinaties.”

Er bestaat ook het portaal eHealth (<https://www.ehealth.fgov.be/nl>). Onder de verschillende partners van dit portaal zijn er o.a. verschillende overheden, waaronder het federale eHealth-platform, met als missie de bevordering en ondersteuning van een goed georganiseerde, gezamenlijke elektronische dienstverlening en informatie-uitwisseling tussen alle actoren in de gezondheidszorg...

Hierdoor kunnen werknemers nu een aantal van hun vaccinaties vinden via de website <https://www.mijngezondheid.belgie.be>.

Het beheer van informatie over inentingën via dit soort databanken lijkt de meest geschikte oplossing, maar het systeem moet geharmoniseerd en verbeterd worden.

In afwachting van de ontwikkeling van efficiënte databanken stelt de Hoge Raad voor om werkgevers te verplichten om via de arbeidsarts een inentings- of tuberculinetestkaart te bezorgen aan werknemers die de onderneming verlaten als deze informatie niet elektronisch beschikbaar is voor de werknemer.

Betreffende de voorgestelde schrapping van de bevoegdheid van de Minister om modellen of formulieren te kunnen opstellen

De Hoge Raad is van mening dat het schrappen van de bevoegdheid van de Minister om modellen of formulieren op te stellen problematisch is. De mogelijkheid voor de Minister om dergelijke modellen en formulieren op te stellen lijkt te verdwijnen.

Zo lijkt de mogelijkheid tot het opstellen van modelvragenlijsten en richtlijnen bedoeld in artikel I.4-30, §3, tweede lid, van de codex betreffende aanvullende medische handelingen enkel nog tot de bevoegdheid van de externe preventiediensten te behoren en zal de Minister niet langer de mogelijkheid hebben om in te grijpen in geval van een probleem ter zake.

De Hoge Raad is van mening dat via dit OKB ‘administratieve vereenvoudiging’ niet mag geraakt worden aan de bevoegdheden van de Minister. De Hoge Raad stelt voor dat inhoudelijke wijzigingen voorwerp zouden uitmaken van een afzonderlijk debat in de Hoge Raad, los van een discussie over ‘administratieve vereenvoudiging’.

Betreffende de verplichting voor EDPBW's om hun jaarrekeningen naar de Minister/administratie te sturen

In het kader van only once vraagt de Hoge Raad na te gaan of het mogelijk is om in artikel II.3-49 van de codex de verplichting te schrappen voor EDPBW's om de AD HUA hun jaarrekeningen toe te sturen.

De jaarrekeningen van EDPBW's lijken gratis door de administratie te kunnen worden geraadpleegd op de website van de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Bovendien merkt de Hoge Raad op dat de codex vereist dat de EDPBW haar jaarrekeningen aan het adviescomité voorlegt om haar taken uit te voeren (zie de artikelen II.3-23 en II.3-24).

De Hoge Raad verzoekt na te gaan of de jaarrekeningen van de EDPBW's inderdaad via de KBO gratis toegankelijk zijn voor de administratie en de leden van de adviescomités van de EDPBW's.

Betreffende het voorstel tot schrapping van het vermoeden dat een aangetekend schrijven wordt geacht te zijn ontvangen de derde werkdag na de afgifte van de brief aan de post

De Hoge Raad neemt akte van het feit dat:

- het schrappen van de vermelding van dit vermoeden ingegeven is door het feit dat dit principe reeds vermeld wordt in het Gerechtelijk Wetboek en dat het een ruim toepassingsgebied heeft;
- het uitsluitend de rechter is beslist deze bepaling naar analogie (geval per geval) toe te passen in andere domeinen dan het gerechtelijk recht.

De Hoge Raad meent dat het belangrijk is dat de codex duidelijk aangeeft wanneer een aangetekend schrijven geacht wordt te zijn ontvangen en vreest dat er met deze schrapping veel discussies zullen ontstaan.

De Hoge Raad stelt voor:

- een meer algemene bepaling toe te voegen aan het begin van de codex die duidelijk aangeeft wanneer een aangetekende zending geacht wordt te zijn ontvangen;
- informatie hieromtrent te vermelden op de website beschikbare modellen en formulieren.

Betreffende de voorgestelde schrapping van de woorden 'voorafgaande gezondheidsbeoordeling' in artikel I.4-48 van de codex

De Hoge Raad vraagt zich af of deze wijziging niet reeds werd uitgevoerd in het kader van de wijzigingen van de regelgeving betreffende de re-integratie van arbeidsongeschikte werknemers.

De Hoge Raad vraagt dat wordt nagaan of deze aanpassing reeds is gebeurd. Als dat het geval is, is de voorgestelde wijziging zonder voorwerp.

Betreffende het voorstel tot wijziging van artikel I.2-14, tweede lid van de codex in verband met de financiële lasten voor maatregelen inzake welzijn ten aanzien van leerlingen en studenten die een studierichting volgen waarvan het opleidingsprogramma voorziet in een vorm van arbeid die in de onderwijsinstelling wordt verricht of personen die een beroepsopleiding volgen waarvan het studieprogramma voorziet in een vorm van arbeid die al dan niet in de opleidingsinstelling wordt verricht

De Hoge Raad stelt vast dat de huidige bepaling voorziet dat een koninklijk besluit moet worden opgesteld om te bepalen op welke wijze de financiële lasten inzake welzijn dienen te worden gedragen ten aanzien van leerlingen en studenten die een studierichting volgen waarvan het opleidingsprogramma voorziet in een vorm van arbeid die in de onderwijsinstelling wordt verricht of de personen die een beroepsopleiding volgen waarvan het studieprogramma voorziet in een vorm van arbeid die al dan niet in de opleidingsinstelling wordt verricht. Dit besluit werd echter nooit opgesteld.

Blijkbaar worden de kosten op dit ogenblik deels doorgerekend aan de ouders en bestaan er bepaalde akkoorden binnen de scholen betreffende het rechtstreeks verhalen van deze kosten op hen, wat indruist tegen de bepalingen van de codex.

Als men enkel de bestaande principes van de codex zou toepassen, zou dit betekenen dat de onderwijsinstellingen volledig zelf de kost voor de PBM en werkkledij moeten betalen, wat problematisch zou zijn voor deze onderwijsinstellingen.

De voorgestelde bepalingen laten toe dat de financiering vanuit verschillende bronnen zou kunnen komen. Zo zouden sectoren daarin kunnen tussenkomen.

De Hoge Raad uit evenwel zijn bezorgdheid over de mogelijkheid die deze nieuwe bepaling voorziet betreffende het innen van de factuur voor de aankoop van werkkledij of PBM bij de ouders van de leerlingen.

De Hoge Raad merkt op dat de schoolfactuur nu al voor heel wat ouders moeilijk te betalen is en dat in de onderwijsinstellingen waar meer PBM gebruikt worden, het aandeel van de gezinnen met beperkte middelen groter is.

Bovendien variëren de banden tussen de industrie en de scholen sterk per school, aangezien bepaalde onderwijsinstellingen worden ondersteund en uitrusting ontvangen, terwijl andere onderwijsinstellingen geen enkele link met de industrie onderhouden.

Er bestaat eveneens een risico dat de scholen PBM van minder goede kwaliteit gaan leveren indien het geheel van de kosten ten laste zijn van deze scholen.

De Hoge Raad suggereert ook dat de opleiding tot het correct gebruik van PBM integraal deel moet uitmaken van de opleiding van leerlingen op school.

Conclusie van de Hoge Raad op grond van de voorgaande beschouwingen:

-De Hoge Raad wil herinneren aan het basisprincipe (art. I. 2-14 codex) dat de werkgever (in casu de opleidings/onderwijsinstelling) instaat voor het ter beschikking stellen van PBM en werkkledij zonder dat dit direct of indirect financiële lasten mag meebrengen voor de leerlingen/studenten (gelijkgestelde werknemers overeenkomstig artikel 2, §1, tweede lid, 1°, b) en e) van de wet welzijn).

De factuur kan dus in geen geval worden doorgeschoven naar de leerlingen/studenten of hun ouders.

De Hoge Raad wil immers geen precedent scheppen door dit principe nu voor een specifieke doelgroep los te laten.

De Hoge Raad wenst daarom dat het tweede lid van artikel I.2-14 van de codex wordt geschrapt.

-De Hoge Raad is er zich van bewust dat moet worden nagedacht over de vraag op welke wijze de financiering verbeterd kan worden, via de werkingsmiddelen van de scholen of via een alternatieve financiering.

De Hoge Raad zou het op prijs stellen indien de Minister hiertoe contact opneemt met de bevoegde autoriteiten op niveau van de Gemeenschappen/Gewesten.

Betreffende het begrip ‘kwaliteitshandboek’ in de codex, bv. in de artikelen II.3-21, II.3-37 en II.3-47 van de codex betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk (EDPBW)

De Hoge Raad signaleert dat de meest recente versie van de ISO- norm (NBN EN ISO 9001) geen kwaliteitshandboek meer vraagt, maar een systeem van kwaliteitsbeheer.

Deze informatie is vaak echter enkel beschikbaar in elektronisch formaat op het intranet van de EDPBW en dus niet meer in de vorm van een “handboek”.

De Hoge Raad stelt voor om:

- in de codex het woord “kwaliteitshandboek” te vervangen door het woord “kwaliteitssysteem”;
- de verplichting te schrappen voor de EDPBW om naar de Minister en de FOD WASO het kwaliteitshandboek te sturen in het kader van zijn aanvraag tot hernieuwing van de erkenning.

Deze aanpassing zou kunnen plaatsvinden in het kader van dit OKB.

Betreffende de woorden ‘Raad van Bestuur’ in de codex

De Hoge Raad stelt vast dat in de codex op een aantal plaatsen de woorden ‘Raad van Bestuur’ worden gebruikt, terwijl in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen hiervoor het woord ‘bestuursorgaan’ wordt gebruikt.

De Hoge Raad stelt voor om de woorden “Raad van Bestuur” te vervangen door de woorden “bestuursorgaan” in het kader van dit OKB.

Betreffende de termen « model » en formulier” in de codex, het OKB en op de website van de FOD

De Hoge Raad vraagt dat wordt nagegaan of de termen “model”, “formulier” en “modelformulier” correct gebruikt worden in de codex, in het OKB en op de website van de FOD en dat deze terminologie indien nodig wordt geharmoniseerd.

Betreffende de mogelijkheid om in het kader van een beroepsprocedure tegen de beslissing van de arbeidsarts via videoconsultatie te overleggen tussen arts sociaal inspecteur, arbeidsarts en behandelend arts

Hoewel dit niet opgenomen is in dit OKB, ondersteunt de Hoge Raad de tijdens de besprekingen over dit OKB geuite behoefte vanuit de artsen sociaal inspecteurs van de AD TWW om de mogelijkheid te voorzien om het overleg tussen artsen in het kader van een procedure van beroep tegen de beslissing van de arbeidsarts te houden via videoconsultatie.

Een overleg via videoconsultatie zou artsen kostbare tijd besparen en vermijden dat met documenten op papier moet worden gewerkt.

De Hoge Raad vraagt daarom dat de codex wordt aangepast, in het bijzonder de artikelen I.4-64 en I.4-80 van deze codex, om dit mogelijk te maken.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.